

3. Пересада О. М. Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика. №1, 2021. С. 67.
URL : https://arm.naiu.kiev.ua/books/kval-ok-zlochuniv-25-04-207/lectures/lecture_1.html.
4. Даніель А. В. Законодавче регулювання штучного переривання вагітності : досвід Польщі та України, 2021 р. URL : https://protocol.ua/ru/zakonodavche_regulyuvannya_shtuchnogo_pererivannya_vagitnosti_dosvid_polshchi_ta_ukraini/.

Валерія КЛЬОВА

студентка ННІ права
та інноваційної освіти

Науковий керівник:

Світлана ШАЛГУНОВА

професор кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук, доцент

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В КОНТЕКСТІ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНУ
ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В КРАЇНІ**

На сьогодні тема національної безпеки під час дії воєнного стану є дуже актуальною темою. Вже скільки часу наша держава перебуває у стані невизначеності. Російська Федерація після декількох років тиші знову вирішила показати, на що вона здатна. На цей час захист національних та людських інтересів є дуже важливим інститутом та дуже величезною проблемою.

Нагальною потребою буде відмітити те, що сучасні загрози, які розпочались нещодавно, зумовили ухвалення та внесення деяких змін та доповнень до Кримінального процесуального кодексу України, для того щоб кримінальна сфера виконувала свої повноваження належним чином у цих надзвичайно складних умовах.

Зазначимо, що стосовно наукового погляду, то на сьогодні вкрай мало наукових публікацій, які б дійсно змогли висвітлити основну проблематику національної безпеки під час дії воєнного стану. Проте за правову основу розгляду цієї теми ми можемо звернутись до Кримінального процесуального кодексу України, а також Закону України «Про національну безпеку України».

Перед початком аналізу проблем національної безпеки в контексті кримінального процесуального закону під час дії воєнного стану в країні для розуміння зазначимо, що ж таке національна безпека, воєнний стан та коли ці два поняття можуть збігатись.

Розглядаючи «національну безпеку» як термін, варто звернутись до Закону України «Про національну безпеку України», де у ст. 1 зазначається, що національна безпека України – захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз [3]. Також щодо цього зазначимо, що під національною безпекою варто розуміти здатність певної країни вчасно виявляти, а також вміти правильно і точно запобігати загрозі національним інтересам держави. Відповідність цій умові буде забезпечуватись тоді, коли буде національний інтерес в пріоритеті у державі.

На сьогодні основним виходом із наявної складної внутрішньої та зовнішньої ситуації має стати підвищення рівня національної безпеки шляхом посилення ефективності внутрішньодержавних процесів, забезпечення і гарантування державного суверенітету та територіальної цілісності на основі демократичного розвитку суспільства і держави, дотримання високого рівня захисту прав і свобод, практичне запровадження європейських демократичних засад розвитку держави та суспільства, утвердження європейських цінностей, продовження реформування національної економіки [3, с. 180].

Повертаючись до реалій сьогодення, відмітимо декілька суттєвих питань щодо практичної складової національної безпеки.

1. Одним із найбільш поширених видів кримінальних правопорушень у сучасній Україні в контексті проведення військових дій на сході нашої держави є перешкоджання

діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань. Мова йде про фіксування на відео та фото техніки української армії, висвітлення українських зруйнованих домівок тощо. Розуміючи паніку та страх українського народу, також важливо розуміти, що цим ми підриваємо важливість, авторитетність та спроможність нашої армії давати гідну відсіч агресору. Тому 24.03.2022 року Верховна Рада України проголосувала за Законопроект № 7189 і буде доповнено Кримінальний Кодекс новою статтею 114-2, де будуть викладені основні обмеження і буде винесено покарання у вигляді позбавлення волі строком від трьох до п'яти років. Ця інформація є дуже важливою для тих осіб, які досі не розуміють, наскільки це є серйозним злочином.

2. Наступним важливим питанням, на нашу думку, є те, що особи не усвідомлюють, наскільки наша держава цінує та захищає наших громадян, встановлюючи різні обмеження. Особи, вважаючи, що вони нічого не бояться, займаються мародерством, порушуючи законодавство України, займаються шпигунством, здаючи дані агресору.

3. Щодо практичної проблеми, то у містах, де розгортаються бойові дії, дуже тяжко розпочинати досудове слідство. Зокрема, в Кримінальному процесуальному кодексі міститься Розділ IX¹, який визначає особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного стану. Якщо відсутня технічна можливість доступу до Єдиного реєстру досудових розслідувань – рішення про початок досудового розслідування ухвалює слідчий, прокурор, про що вноситься відповідна постанова; відомості, що підлягають внесенню до Єдиного реєстру досудових розслідувань, вносяться до нього за першої згоди, а процесуальні дії під час кримінального провадження фіксуються у відповідних процесуальних документах, а також за допомогою технічних засобів фіксування кримінального провадження, крім випадків, якщо фіксування за допомогою технічних засобів неможливе з технічних причин [1].

Також у Законопроекті, який був зазначений вище, враховуються такі положення, що рішення про початок досудового розслідування ухвалюється слідчим, про що він, безпосередньо, вносить постанову, а якщо є відомості, які підлягають внесенню до Єдиного реєстру досудових розслідувань, то вносяться до нього як тільки буде така змога.

4. Варто визначати основні пріоритети національної безпеки: 1) збереження української мови, як національної мови, а також боротись за існування України як суверенної, самостійної, незалежної держави; 2) схоронність економічної безпеки України; 3) підвищення обороноздатності та кваліфікації нашої армії та усіх силових структур; 4) обов'язкові намагання України вступу до НАТО, незважаючи на усі перешкоди.

Більшість країн, які на сьогодні є членами ЄС, спочатку стали членами НАТО, тому, на нашу думку, сучасний процес інтеграції до Європейського Союзу є неможливим без паралельного процесу інтеграції до НАТО. Лише заручившись спочатку безпековою підтримкою з боку Північноатлантичного альянсу та отримавши необхідні гарантії, далі можна продовжувати європейську інтеграцію. Закріплення позаблокового статусу є свідченням невизначеності внутрішньополітичної ситуації в країні, яка зумовлює невизначеність зовнішньополітичного курсу України [4, с. 108].

Підбиваючи підсумки, варто відмітити, що питання національної безпеки під час воєнного стану завжди залишаються актуальними. Зараз Україна у досить складній економічній ситуації дуже потребує підтримки інших держав та постійної уваги з боку наших посадових осіб органів державної влади. Проте ми віримо, що наші підрозділи, наша армія робить усе можливе для збереження цілісності нашої країни та захисту національних інтересів як держави, так і громадян.

---

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 14.04.2012. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

2. Про національну безпеку України : Закон України № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 31. Ст. 241. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

3. Вонсович О. Стан національної безпеки України в сучасній геополітичній ситуації. *Політичний менеджмент*. 2012. № 1–2. С. 177–185.

4. Перепелиця Г. Чи знайдеться місце позаблоковій Україні в новій системі європейської безпеки? *Щорічник «Зовнішня політика України 2010: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети»*. Київ: Стилос, 2011. С. 99–126.